

Naši dopisi.

Iz Konjic na Štajarskem 10. okt. — Kako visokospoštovan in priljubljen je bil gosp. dr. Ulaga, naš dekan, pričal je tudi slovesni pogreb, s katerim je bilo 6. dne t. m. truplo nepozabljivega rajnega na pokopališče spremljeno. Vkljub jako neugodnemu vremenu zbralo se je iz konjiške in sosednih župnij na stotine ljudstva in nad 30 duhovnikov, zadnjo čast skazat velecejenemu rodoljubu, katerega nam je nemila smrt nagloma vzela. Ljubeznjiva nagrobnica gosp. kanonika Kosarja in pa milo petje učiteljev in duhovnikov: vse presunilo je srca pričujočih na grobu iskrenega rodoljuba, za katerem mati Slovenija po pravici britke solze pretaka, kajti vsaka žilica rajnega bila je blagru naroda slovenskega posvečena. Ostane mu za vse čase hvaležen spomin!

V Gorici 9. okt. — Kakor je vrelo in vre novo vino v naših kletih, tako je vrelo pretekle prve dni tega meseca po naših učiliščih. Na gimnaziji je bilo vpisanih v italijansko-nemški I. razred 67, sprejetih 52 učencev; v slovenski oddelek I. razreda vpisanih 42, sprejetih 34 učencev, skup tedaj vpisanih 109, sprejetih 86 novincev (brez ponavljavcev). Od teh je prišlo iz tukajšnje deške vadnice 51, iz (laško-nemške) pripravljavnice 10; ostali so prišli s kmetov (iz 6 raznih šol), ali pa so se privatno pripravljali. Vsi gimnazijski razredi štejejo 360 dijakov (v višem gimnaziju jih je 117, v nižem 243). — Viša realka ima vseh skup 162 učencev; v I. razred vpisanih 51, sprejetih 43. — V II. tečaj ženskega učiteljskega izobraževališča je sprejetih v ital. razdelek 19, v slovenski 7 kandidatinj; oglasilo se je bilo Slovenk 7, Lahinj 26. Zavoljo pomanjkanja prostora niso mogli v dekliško vadnico sprejeti 120 deklic. — Deška vadnica šteje okoli 600 otrok v 8 razredih, oziroma paralelnih razdelkih. Slovencev je v I. razredu 56, v II. 78, v III. 74, v IV. 90; Lahov po 70—80 v posamnih razdelkih, skup 302. Laško-nemška pripravljavnica za srednji šoli, v katero hodijo navadno učenci mestne ljudske šole, ima okoli 40 učencev. Od mestnih šol nimam dat. — Preskušnje za učiteljsko sposobnost bodo tukaj od 17. oktobra naprej. Oglasili so se 4 učitelji in 9 učiteljic; dva učitelja za meščanske, vsi drugi za ljudske šole. — Da je bil naš grof Coronini enoglasno izvoljen za državnega poslanca, so „Novice“ uže naznanile; imel je vseh skup okoli 500 glasov. Agitacije ni bilo treba nikake, protikandidata ni bilo nobenega, pač pa so se neki ljudje v mestu glasovanja zdržali. — Tudi nove profesorje za gimnazij in realko ste uže oznanili, namreč gg. Jos. Ivančiča in Lovro Urbančiča, manjka še Konrada Nussbaumerja, ki ima priti iz Opave, po rodu je pa Tirolec. — Te dni smo prejeli razpis, ki veleva, da morabit na gimnaziji in realki italijanski in slovenski jezik obligaten predmet skoz vse razrede za vse tiste učence, ne gledé na njihovo narodnost, katerih starši zahtevajo, da se morajo slovenski ali pa italijanski jezik učiti. Tako je rešen sklep tukajšnjega deželnega šolskega sveta od 16. avgusta t. l. — Izobraževalna šola za rokodelske učence se bode začela 11. t. m. z 2 tečajema in italijanskim učnim jezikom. Deželni zbor jej je obečal nekaj podpore s tem pogojem, da bo zadostovala tudi potrebam slovenskih otrok, to je, da bode v prihodnje učni jezik tudi slovenski. — Gospoda A. Skubin in J. Dittrich sta imenovana

prava učitelja na tukajšnji deški vadnici. — Vendima se ni obnesla povsod tako dobro, kakor smo pričakovali; sploh pa smo zadovoljni. Cena novemu vinu je od 8—14 gold. kvinč. — Po večdnevni burji konec septembra imamo zdaj uže dalj čas hladno deževno vreme in bati se je, da (vsaj pozni) činkvantin ne dozori.

Iz Železnikov 4. okt. J. L. (*Naše krajne razmere.*) Po siloviti povodnji, ki je razsajala v noči od 17. do 18. avgusta t. l. po naši dolini, in po kateri so vsled pretrganega jezú ostale vse tovarne, mlina in žagi Spodnjih Železnikov popolno na suhem, so se bile sicer jelesnovati nemudoma priprave za novi jéz, a taka dela se ne dadó izvršiti tako hitro, kakor si marsikdo misli in želi. Ostali pa tudi še kasneje nismo bili brez težav. Prva je bila ta, da se je bila poprava jezú izročila možu, ki takemu delu ni bil kós. Šla je poleg tega delavcem poprava silno počasi spod rok. V noči od 10. do 11. septembra pa je prišla nova povodinj, ki je razrušila mnogo uže narejenega. Tedaj nova nesreča, nova škoda! Ker se je videlo, da bi se poprava jezú po nastopljenem potu dovršila komaj pred pozno jesenjo, je bilo izročeno delo Jož. Osenk-u iz Zaliloga, ki je sicer priprost možak, naraven tehnikar pa tak, da ga mu ni kmalu para. 13. septembra jel je graditi jez; 1. oktobra na večer dobili smo v Spodnje Železnike zopet vodo, in včeraj, 3. t. m. jele so zopet delati: fužina, žebljarske kovačnice, mlina in žagi. — Kar zadene odnesene tri m.stove na okrajni cesti odtod proti Sorici, so nadomesteni za silo z začasnimi; razrušena cesta je pa do malega še taka, kakor je bila v jutro 18. avgusta, in če naši okrajni blagajnici ne bo pristopila deželna v pomoč, zadeti smo hudo; kajti vse te stvari stale bodo težke novce. Da bi se bilo o naših nesrečah komu do zdaj skazalo kako sočutje, o tem se, žalibog, hvaliti nikakor ne moremo; napoteni smo menda na prislovico: „pomagaj si sam!“ — Bog daj, da bi se vresničile vsaj besede zadnjega (40.) lista „Novic“, ki pravijo, da „železo se podražuje“. Naj bi pred vsem sl. naša c. kr. vlada delovala z vsemi močmi na to, da bi železninski obrtniji polajšala težavno breme, pod katerim prebitko stoka zadnja leta. Če bi šlo še kaj časa tako, kakor zdaj, morajo priti vse avstrijske fužine na kant. Žalostno, pa resnično! Kdor tega ne veruje, ogleda naj si stan fužinarjev. Od prvega do zadnjega menda tudi en sam ni, ki bi se hvaliti mogel s sedanjim položajem!

Iz Ljubljane. (*Iz seje družbe kmetijske 9. dne t. m.*) je „Novicam“ došlo sledeče poročilo. Predsednik baron Wurzbach se v imenu odbora podpredsedniku gosp. J. F. Seunigu zahvaluje za njegov trud, po katerem je na gornjem Štajarskem iz državne podpore nakupil lepa Muriška goveda, po katerih so pri očitni dražbi 8. dne t. m. radi segli živinorejci naši. — Potem je dr. Bleiweis rasložil načrt naukov na ljubljanski podkovski šoli po naukazu sl. kmetijskega ministerstva; odbor je odobril ves načrt polletne podkovske šole po predlogu poročevalčevem in povdarjal potrebo, da se breme prevelikih stroškov odvzame družbi kmetijski, katera pač nobene dolžnosti nima vzdržavati šole, katero je le vsled mnogoletnega pritiska ljubljanskega mestnega magistrata in c. k. deželne vlade leta 1850. na svojem posestvu na spodnjih Poljanah ustanovila, ko sta dr. Bleiweis in dr. Strupi na iskreno prošnjo tadanjega mestnega župana gosp. Hradeckega predavanje živinozdravskih naukov brezplačno prevzela. Sklenjeno je bilo v seji, sl. deželno vlado prositi, naj blagovoli pri c. kr. ministerstvu krepko podpirati prošnjo za olajšanje stroškov družbi kmetijski, da se ohrani deželi silno potrebna šola. (Konec prih.)

— (*Licitacija goved Muriškega plemena preteklo soboto*) iz državne subvencije od kmetijske družbe po njenem podpredsedniku gosp. Seunigu na Štajarskem nakupljenih bila je jako živahna, kajti došli so kupci, kateri so kazali, da imajo srce za napredek domače živinoreje in zato ne gledajo na par goldinarjev več ali manj, če morejo lepo živino kupiti; pa je res tudi od konca do kraja gosp. Seunig pripeljal nam iz gornjega Štajarja posebno lepa plemenna goveda, po katerih zopet pridemo za stopnjo dalje v domači govedoreji. Prodanih je bilo 6 bikov večidel 1½ do 2 leti starih, tedaj uže za pleme popolno ugodnih, telic pa 7, starih 2 do 3 leta, razen ene bile so vse breje. Biki so se prodali po 90 do 150 gold., telice pa od 60 do 90 gld. Ker je koristno, da se izvé, kam so plemenni biki prodani bili, naj povemo našim živinorejcem, da je en bik prišel v Podpeč (kupil ga je gosp. dr. Janko Krsnik), eden v Mengiš (kupil ga je gosp. Anton Stare), eden v Sodražico (kupil ga gosp. Bernard Kovačič), eden v Turški vasi (kupil ga gosp. dr. Mauer), eden v Št. Vid na Dolenjsko (kupil ga je gosp. župnik Kulavic), eden v Nadlesk pri Starem trgu poleg Loža (kupil ga je gosp. Jan. Mihelčič).

— Gosp. odbornik P. Lasnik poroča družbi kmetijski, da je tudi v Kranji 10. dne t. m. prav živahna bila licitanda, po kateri se je prodalo 12 lepih juncev in 12 telic pincgavskega plemena, ki so bila iz državne podpore nakupljena.

— (*Novi c. k. okrajni živinozdravniki*) so imenovani: gosp. Fran Dočkal, mestni živinozdravnik v Prosnicah na Moravskem, za okraj kranjski, — gosp. Fran Hejbal, mestni živinozdravnik v Prerovu, za okraj novomeški, — in gosp. Pavel Skalè, zasobni živinozdravnik v Ljubljani, za okraj črnomaljski. Gosp. Toma Weigler, dosedaj okrajni živinozdravnik v Novomestu, je prestavljen k okrajnemu glavarstvu v Krškem.

— (*Konecletne preskušnje učencev podkavske in živinozdravniške šole*) bodo prihodnji teden 20., 21. in 22. dne oktobra, vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne. Preskušnje so očitne, in da nikomur, ki bi rad slišal, koliko učenci znajo, ni treba na spodnje Poljane hoditi, bodo preskušnje v pisarnici družbe kmetijske v Sallendrovih ulicah nad Bregom.

— Gosp. Emerih Nedved pride na mesto prof. Adameka za učitelja na ljubljansko gimnazijo. Sliši se, da je trd Nemec. Druzega komentara ni treba.

— Iz Dolenjskega slišimo britke tožbe o škodi, katero dan na dan prizadeva deževno mrzlo vreme zdaj, ko ima biti trgatav. Iste tožbe objavlja iz Hrvatskega „Gosp. List.“, ki piše, da zadnji čas neprestano hladno in deževno vreme je zelo pokvarilo trgatav; po kemični preiskavi je v grozdji 11–17% sladkorja, kisline pa 5–7%, tedaj je gotovo, da se imamo nadjati malovrednega vina.

— („*Brencelj*“ št. 9) je bil konfisciran zavoljo pesmi „Mož — beseda“ in Krišpina Krišpoviča.

— (*Poberki iz časnikov.*) Nekateri narodnih poslancev vstopivši v deželni zbor so se zibali v nadah, da bode morebiti grof Taaffe vplival na to, da vitez Vesteneck pa tudi vitez dr. Kaltenegger ne prideta v deželni zbor in da po takem deutschkranerji utegnejo v zboru v manjšino priti. Al ves ta proračun jim je spodletel, kajti celó oficijozna „Polit. Corr.“ je te dni iz Gradca objavila, da je pomota, ako kdo misli, da vlada zabranjuje uradnikom sodelovanje v deželnih zbori,

in da prav zato, da bi mogel pl. Vesteneck dohajati v deželni zbor kranjski, ga je iz Gradca, kjer ima okrajni glavar mnogo in važnega posla, prestavila v Lonč, kjer nikakor ni obložen s toliko opravili, da ne bi mogel udeleževati se deželnega zbora v Ljubljani. To je jasna oficijozna beseda, kateri smemo verjeti. Tem bolj čudno je nasproti temu poročilo „Grazer Tagespošte“, po katerem pl. Vesteneck žuga grofu Taaffe-u, da bode celo svojo „affairo“ spravil v podobi „interpelacije“ v državni zbor!! Mar ni grof Taaffe velike milosti skazal pl. Vestenecku, da mu je boljšo službo dal v Gradci memo une v Litiji, kjer pa so tudi veseli bili, da so se ga znebili, in da ga je naposled prestavil v Lonč, kjer ima tako malo posla, da brez škode more dohajati v deželni zbor kranjski?

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Delegaciji se boste — po poročilu gališkega „Časa“ sklicale uže 25. dne t. m., državni zbor pa 2. novembra. Deželni zbori morajo po takem svoje delovanje ustaviti zadnji čas 24. dne t. m.

— Minister unanjih oprav baron Haymerle je 10. dne t. m. nagle smrti umrl. Baron Haymerle je bil marljiv in točen uradnik, a brez državniškega talenta in samostalnosti hodil je strogo maršruto, katero mu je predpisal Andrassy, ko je odložil službo vnanjega ministerstva; nadaljeval je tedaj Andrassyjevo madjarsko politiko.

Iz Prage. — Časnik mladočehov „Narodni Listy“ je poslal po svetu članek, v katerem svetuje, naj se podá deputacija Slovanov v shod ruskega in avstrijskega cesarja s prošnjo, naj se Rusija potegne za avstrijske Slovane. Dunajski in drugi nemški časniki zdaj grabijo Slovane in jih sumičijo nezvestobe ter dr. Riegerja posebno dolžijo one mladočeske objave. „Politik“ odločno pobija početje mladočehov.

— Okoli 200 delavcev v Pragi je podpisalo do državnega zbora, naj ta nedeljsko delanje ostreje prepové; mnogi delavci morejo v mestih delati po nedeljah, pa ne dobijo nič več plačila; če niso voljni, pa zgubijo službo.

Iz Zagreba. — Po mnogih zelo viharjih razpravah je bil 9. dne t. m. deželni zbor zaključen; en del poslancev je odpotoval odtod v peštanski zbor, drugi so se vrnili na svoj dom.

Iz Rima. — V Rimu se raznašajo sledeče vrstice:

„O, papa Pecci non ti fidar,
Scoglio fatale di Miramar“.

„O, papa Pecci ne zaupaj nikar
Se silnim tem skalam v Miramar“.

Rimljani hoté s tem papeža svariti, naj se ne preseli v Miramar, od koder je nadvojvoda Maksimilijan, kakor znano, podal se na nesrečno pot v Meksiko.

Žitna cena

v Ljubljani 8. oktobra 1881.

Hektoliter: pšenice domače 9 gold. 10 kr. — banašdk 10 gold. 3 kr. — turšice 5 gold. 53 kr. — soršice 7 gold. 50 kr. — rži 6 gold. — kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 3 kr. — ajde 5 gold. 30 kr. — ovsa 3 gold. 8 kr. — Krompir 1 gold. 60 kr. 100 kilogramov.